



भद्रपुर नगरपालिकाको
१६ औं नगरसभाको मिति २०८२ असार ९ गते

**नगरपालिकाको उपप्रमुख
एवं
बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका संयोजक
श्री रधा कार्कीज्यूले
प्रस्तुत गर्नु भएको**

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ बार्षिक बजेट बक्तव्य

भद्रपुर नगरपालिका

भद्रपुर झापा

आ.व २०८२/०८३

को

बजेट तथा कार्यक्रम

आदरणीय नगरसभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

भद्रपुर नगरपालिकाको १६ औं गरिमामय नगरसभामा, आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ का लागि हाम्रो नगरपालिकाको बजेट वक्तव्य प्रस्तुत गर्न पाउने अवसर पाउँदा म अत्यन्त हर्षित छु। यो केवल एक औपचारिक कार्यविधि मात्र होइन, यो हामी सबैको साझा सपना, जिम्मेवारी र प्रतिबद्धताको प्रतिबिम्ब हो। नगरपालिकाको उपप्रमुखका रूपमा मैले विगत वर्षमा नगरवासीको आवश्यकता, अपेक्षा, र स्थानगत विविधता बुझ्ने प्रयास गरेकी छु। समुदायको भावना, समावेशी विचार, महिला र युवाको भूमिका, सामाजिक न्याय र दिगो विकासका आयामहरू समेटेर यो बजेट तयार गरिएको छ।

नगरपालिकाको शासन प्रणाली अब परम्परागत सेवा केन्द्रको रूपमा मात्र सीमित छैन; यो अब सक्रिय सेवा प्रदायक, नागरिक अधिकारको संरक्षक र विकासको नेतृत्वकर्ता बनेको छ। हाम्रो सामूहिक लक्ष्य समावेशी, समृद्ध, सुरक्षित र सम्मानजनक नगर जीवन हो: जहाँ महिला, दलित, बालबालिका, अपांगता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक र युवाहरू सबैको आवाज सुनिन्छ, आवश्यकता बुझिन्छ, र अवसर सिर्जना गरिन्छ।

विगत वर्षहरूमा हामीले सामाजिक र भौतिक पूर्वाधारका क्षेत्रमा उल्लेखनीय उपलब्धिहरू प्राप्त गरेका छौं। शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाइ, वातावरण, कृषि, रोजगारी र लैङ्गिक सशक्तीकरण जस्ता क्षेत्रमा नगरपालिकाले विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ। यस्ता प्रयासहरूलाई अब हामीले गुणस्तर, दिगोपन र नवप्रवर्तन तर्फ उन्मुख गर्न आवश्यक छ। हाम्रो स्थानीय लोकतन्त्रको सबल र सशक्त थलो नगरसभा नै हो, जहाँ जनताको आवाज, आशा र अपेक्षालाई नीति, योजना र बजेटमार्फत कार्यान्वयनतर्फ उन्मुख गरिन्छ। यस्तो सम्मानित सभामा उपस्थित प्रत्येक सहभागीप्रति म कृतज्ञता प्रकट गर्दछु। हाम्रा अग्रजहरू, समाजसेवीहरू, शिक्षक, महिलाहरू, युवाहरू, कर्मचारी, सुरक्षाकर्मी, स्वयंसेवक, कृषक, श्रमिक र प्रत्येक नगरवासीको प्रतिबद्धता, माया र साथबिना नगर विकास सम्भव हुने थिएन। यसर्थ म सबै क्षेत्रका नागरिकहरूको योगदान र सहभागितालाई यो नगरसभामार्फत नमन गर्न चाहन्छु।

नेपालको संविधानमा उल्लेखित राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरू संघ र प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, चालु आवधिक योजना दीगो विकासका लक्ष्य संघीय, प्रादेशिक तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, कानून र कार्यविधिबाट निर्देशित हुदै आ ब २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने गरी बजेट तर्जुमा गरेको छु । यसै गरि राजनैतिक दलका स्थानीय नेतृत्वका सुझावहरू,पुर्व जनप्रतिनिधिहरू,विगतको अनुभव, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र, टोल विकास संस्था, स्थानीय सामुदायिक संघ संस्था, बुद्धिजिवी, सरोकारवाला निकाय, सञ्चारकर्मी लगायतका क्षेत्रबाट विभिन्न माध्यमबाट प्राप्त राय परामर्श तथा रचनात्मक सुझावहरूलाई समेत समेट्दै आगामी आ ब २०८२/०८३ को अनुमानित बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेटका उद्देश्य प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु । बजेटका उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- मानविय विकास सँगै नगरवासीहरूमा रोजगारी सिर्जना गर्ने र उद्यमशिलताको वातावरण तयार गर्ने ।
- वातावरणमैत्री गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माण गर्ने ।
- आत्मनिर्भर कृषि प्रणालीतर्फ अग्रसर गराउने ।
- समृद्ध भद्रपुर आधार तय गर्न नगर क्षेत्रको सर्वाङ्गीण र सन्तुलित विकास गर्ने ।
- स्वच्छ, स्वस्थ, बसोबास योग्य नगरको रूपमा नगरपालिकाको पहिचान स्थापित गराउने ।

उल्लेखित उद्देश्यका आधारमा तयार पारिएको यो बजेट भद्रपुर नगरपालिकाको समग्र सामाजिक/आर्थिक रूपान्तरणतर्फको मार्गचित्र हो, जसले नगरवासीको जीवनस्तर उकास्न, आधारभूत सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन, समावेशी विकासलाई संस्थागत गर्न र स्थानीय तहलाई आत्मनिर्भर बनाउने दीर्घकालीन सोच बोकेको छ । बजेट निर्माण प्रक्रिया सहभागिता तथा प्रमाणमा आधारित भएर बनाइएका छन्, जसमा वडास्तरबाट संकलित योजनाहरू, नागरिकका प्रत्यक्ष सुझाव, विषयगत समिति तथा प्राविधिक परामर्शहरूको समायोजन गरिएको छ । नगरको वर्तमान अवस्था विश्लेषण गर्दा हामीसामु धेरै अवसरहरू छन्—जस्तै युवाशक्ति, कृषिप्रधान आधार, नागरिकको चेतना, र डिजिटल प्रविधिको पहुँच । तर त्यस्तै गरी हामीसँग केही गम्भीर चुनौतीहरू पनि छन्—सीमित स्रोत, जलवायु जोखिम, बेरोजगारी, सेवा प्रवाहको असमानता, श्रमशक्तिको अभाव र सामाजिक रूपान्तरणमा देखिएका असन्तुलन ।

प्रस्तुत बजेटले तिनै अवसरहरूलाई उपयोग गर्दै, चुनौतीहरूलाई सम्बोधन गर्ने र प्राथमिक क्षेत्रहरूको स्पष्ट निर्धारण गरी सन्तुलित ढंगले स्रोतको परिचालन गर्ने सोच लिएको छ । हामीले

योजनाको छनोटमा तात्कालिक आवश्यकताको सम्बोधन मात्र होइन, दीर्घकालीन प्रभाव सुनिश्चित हुनेखालका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिने नीति अवलम्बन गरेका छौं। पूर्वाधार विकास, सामाजिक न्याय, लैङ्गिक समानता, वातावरणीय दिगोपन, युवाको सशक्तीकरण र प्रविधियुक्त सेवा प्रवाह यो बजेटको केन्द्रमा रहेका विषयहरू हुन्। अब हामी यी अवधारणालाई बजेटका मुख्य प्राथमिकताहरूमार्फत कसरी कार्यान्वयन गर्नेछौं भन्ने कुरा तल विस्तृत रूपमा प्रस्तुत गरिनेछ।

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेटका प्राथमिकताका क्षेत्रहरू प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

बजेटका प्राथमिकताका क्षेत्रहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- गुणस्तरीय मानविय विकास (शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सामाजिक विकास)
- भौतिक पूर्वाधार
- सुशासन तथा सेवा प्रवाह
- कृषि र पशु विकास
- रोजगारी सिर्जना र सन्तुलित विकास
- वातावरण संरक्षण तथा विपद् व्यवस्थापन
- सन्तुलित सर्वाङ्गीण विकास

नगरसभाध्यक्ष ज्यू,

चालु आ.व. २०८१/०८२ को जेष्ठ मसान्तसम्मको आर्थिक स्थितीको समिक्षा पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

चालु आ ब २०८१/०८२ को लागि बजेट रकम रु १ अर्ब २ करोड २० लाख १९ हजारको बजेट प्रस्तुत गरिएको थियो । जसमा संघ र प्रदेशबाट थप भएको बजेट अनुसार १ अर्ब ७ करोड १ लाख ६९ हजार बजेट कायम भएको छ ।

नगरसभाबाट स्वीकृत बजेट अनुसार आ ब २०८१/०८२ मा आन्तरिक राजस्व परिचालन तर्फ रु ७ करोडको लक्ष्य राखिएकोमा चालु आ ब को जेष्ठ मसान्तसम्म रु ५ करोड ७९ लाख (८१.४३ प्रतिशत) राजस्व संकलन गरिएको छ । वित्तीय हस्तान्तरणबाट प्राप्त हुने अनुदानको रु १८ करोड ९४ लाखको लक्ष्य राखिएकोमा जेष्ठ मसान्त सम्म रु १७ करोड ४७ लाख ४९ हजार (९२.२६ प्रतिशत) अनुदान प्राप्त भएको छ । संघीय प्रदेश राजस्व बाँडफाँडको आम्दानी रु १७ करोड ७९ लाखको लक्ष्य राखिएकोमा जेष्ठ मसान्त सम्म रु १३ करोड ८१ लाख ५२ हजार (७७.६५ प्रतिशत) प्राप्त भएको छ ।

चालु आ ब को जेष्ठ मसान्त सम्म कुल ५३.८८ प्रतिशत खर्च प्रगति भएको छ । जसमध्ये चालु तर्फ ६६.८८ प्रतिशत र पुँजीगत तर्फ ३८.३७ प्रतिशत खर्च भएको छ ।

नगरसभाध्यक्ष ज्यू

भद्रपुर नगरपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का नीति, कार्यक्रम तथा बजेट निर्माण प्रक्रियामा योजनाहरूको छनौट वास्तविक आवश्यकताको पहिचान, स्थानीय जनअपेक्षाको सम्बोधन, र दिगो विकासको दिशानिर्देशनमा आधारित रहेर गरिएका छन्। योजनाहरू नागरिकको प्रत्यक्ष जीवनस्तरसँग सम्बन्धित, कार्यान्वयन गर्न सकिने र दीर्घकालीन प्रभाव पार्ने खालका हुनुपर्नेमा जोड दिइएको छ। त्यसैगरी, नगरको सामाजिक समावेशिता, वातावरण संरक्षण, आर्थिक वृद्धि र समुचित स्रोत परिचालनको दृष्टिकोणबाट योजना तथा कार्यक्रमहरू छानिएका छन्।

त्यसैअनुरूप, योजना तथा कार्यक्रमहरू छनौटका लागि अपनाइएका प्रमुख मापदण्डहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

- शान्ति र समृद्धि सहितको भद्रपुर नगर निर्माणमा सहयोग पुग्ने।
- स्थानीय स्तरमा उद्यमशीलता र रोजगारी सृजनामा टेवा पुग्ने।
- नगरपालिकाका वास्तविक आवश्यकता र समस्या सम्बोधनमा केन्द्रित हुने।
- नागरिकको बृहत सहभागिता रहने र जनसंख्याको अधिकतम लाभ सुनिश्चित हुने।
- व्यवहारिक, कार्यान्वयन योग्य र स्थानीय स्रोतसँग मेल खाने योजना हुने।
- वातावरणीय संरक्षण तथा हरियाली प्रवर्द्धनमा सहयोग पुर्याउने।
- प्रत्यक्ष रूपमा धेरै नागरिकलाई लाभ पुग्ने योजना प्राथमिकतामा राखिने।
- दीर्घकालीन, गुणस्तरीय र दिगो विकासमा योगदान पुऱ्याउने।
- विगतमा अधुरा रहेका, सम्पन्न हुन बाँकी रहेका योजनाहरू सम्पन्न गर्न सकिने।
- भौगोलिक, सामाजिक र आर्थिक रूपमा सन्तुलित तथा समावेशी लाभ वितरण हुने।

नगरसभाध्यक्ष ज्यू

अब म आगामी आ व २०८२/०८३ को बजेट तथा कार्यक्रम विषय तथा कुल आय व्यय र क्षेत्रहरूमा बजेट विनियोजन गरिएका विषयहरू प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

भद्रपुर नगरपालिकाले विभिन्न श्रोत तथा अनुदान रकमहरूबाट देहाय बमोजिमको आम्दानी गर्ने अपेक्षा गरेको छ ।

श्रोत	रकम
आन्तरिक श्रोत	७०००००००
संघीय राजस्व बाँडफाँड	१२३३५००००
स्थानीय राजस्व बाँडफाँड	४०००००००
प्रदेश राजस्व बाँडफाँड	९८२१०००
संघीय समानीकरण अनुदान	१७२१०००००
संघीय सशर्त अनुदान चालु	२८८६०००००

संघीय सशर्त अनुदान पुँजीगत	३९५०००००
संघीय समपुरक अनुदान	४००००००
संघीय विशेष अनुदान	६८०००००
प्रदेश समानीकरण अनुदान	१६८८४०००
प्रदेश सशर्त अनुदान चालु	३६७३०००
प्रदेश सशर्त अनुदान पुँजीगत	१९९०००००
प्रदेश समपुरक अनुदान	५९०००००
कुल जम्मा	८०,०५,२८,०००

भद्रपुर नगरपालिकाको आगामी आ ब २०८२/०८३ मा संघीय राजस्व बाँडफाँडबाट रु १२ करोड ३३ लाख ५० हजार, स्थानीय राजस्व बाँडफाँडबाट रु ४ करोड, प्रदेश राजस्व बाँडफाँडबाट रु ९८ लाख २१ हजार, आन्तरिक श्रोतको रु ७ करोड, संघीय वित्तीय हस्तान्तरणबाट रु ५१ करोड १० लाख, प्रदेश वित्तीय हस्तान्तरणबाट रु ४ करोड ६३ लाख ५७ हजार गरी कुल ८० करोड ५ लाख २८ हजारको आय अनुमान गरेको छु ।

अब म भद्रपुर नगरपालिकाको आगामी आ ब २०८२/०८३ को अनुमानित खर्च विवरण पेश गर्न गइरहेको छु । आ ब २०८२/०८३ मा नगरपालिकाको खर्च रु ८० करोड ५ लाख २८ हजार हुने प्रक्षेपण गरेको छु । यो खर्च नगरपालिकाको सन्तुलित र सर्वाङ्गिण विकासमा खर्च हुने गरी योजना तथा कार्यक्रम तय गरेको छु ।

आगामी आ ब मा कार्यालयको प्रशासनिक खर्चमा रु १४ करोड विनियोजन गरेको छु । यस भित्र वडा, स्वास्थ्य कार्यालय, नगरपालिका कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको तलबभत्ता लगायत अन्य प्रशासनिक खर्चलाई समावेश गरेको छु ।

त्यस्तै वडामा भएका विकास निर्माण, योजना मागको चाप, नागरिकको आवश्यकता समेतलाई मध्यनजर गरी वडागत सिलिङ्गमा बढोत्तरी गरेको छु, वडागत सिलिङ्गतर्फ कुल १० करोड ८ लाख विनियोजन गरेको छु । यसबाट पूर्वाधार, शिक्षा, स्वास्थ्य, खेलकुद, पर्यटन, खानेपानी, लक्षित वर्ग, सीमान्तकृत वर्ग, आदिवासी जनजाती, महिला, बालबालिका, दलित, मुस्लिम लगायतका विषयहरूमा वडाबाट नै प्राथमिक सम्बोधन हुने अपेक्षा लिएको छु ।

आगामी आ ब को बजेट कार्यक्रममा सहरी सौन्दर्यीकरण, फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि अत्यावश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । नगरबाट हुने नगरस्तरीय आयोजना, विगतका कार्यक्रमको निरन्तरता, सम्पन्न हुन नसकेका योजना कार्यक्रम समेतलाई मध्यनजर गरी यस्ता योजना कार्यक्रमतर्फ रु ११ करोड बजेट खर्च प्रक्षेपण हुने गरी व्यवस्था मिलाएको छु ।

नगरपालिकाबाट सञ्चालन गरिएका कार्यक्रमबाट नागरिकलाई प्रत्यक्ष लाभ पुगेका कार्यक्रमहरूलाई नरन्तरता दिने व्यवस्था मिलाएको छु ।

सुशासन, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु, रोजगार प्रवर्द्धन, महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, लक्षित वर्गको हित प्रवर्द्धन साथै रोजगार तथा उद्यमशिलताको विकास र विस्तार गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु १४ करोड ५६ लाख विनियोजन गरेको छु ।

संघीय र प्रदेश सरकारसँग समपुरक साझेदारी र सहकार्यमा योजना सञ्चालन गर्ने आवश्यक बजेट व्यवस्था मिलाएको छु । सुशासन र मितव्ययीता अपनाउदै शान्त र समृद्ध भद्रपुर नगर निर्माण गर्न यो बजेट परिचालन गर्ने लक्ष्य लिएको छु ।

नगरसभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

नगरसभामा प्रस्तुत गरिएको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेट हाम्रो नगरवासीको आवश्यकता, अपेक्षा र भविष्यप्रतिको प्रतिबद्धता समेटेर निर्माण गरिएको दस्तावेज हो। संविधानको मूल मर्म, जनताको सर्वोच्चता, सामाजिक न्याय र समावेशी विकासका आधारभूत मान्यतालाई आत्मसात् गर्दै यस बजेटले भद्रपुर नगरलाई समुन्नत, समावेशी, उत्तरदायी र आत्मनिर्भर बनाउने दिशामा मार्गनिर्देशन गर्ने विश्वास गरिएको छ। प्रस्तुत दस्तावेज केवल वित्तीय अनुमान मात्र नभई, यो हाम्रो सपना, संकल्प र सुदृढ स्थानीय शासन प्रणालीतर्फको अग्रसरता हो।

हामीले यो बजेट निर्माण गर्दा नगरवासीहरूसँगको संवाद, वडास्तरका आवश्यकता, नागरिकका प्राथमिकता, स्थानीय स्रोतको यथार्थता र संघीय तथा प्रदेश सरकारको सहकार्यलाई केन्द्रमा राखेका छौं। जनताबाट उठेका आवाजलाई योजनामा रूपान्तरण गर्नु र त्यसलाई बजेटमार्फत मूर्तरूप दिने अवधारणालाई आत्मसात् गर्दै, यो बजेटले शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाइ, महिला तथा बालबालिका, कृषि, रोजगारी, पूर्वाधार, सूचना प्रविधि र वातावरणीय व्यवस्थापनका क्षेत्रमा आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तय गरेको छु।

तर, योजनाको निर्माण मात्र पर्याप्त हुँदैन; त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन, समयमै श्रोत परिचालन, जनसहभागिता, पारदर्शिता र जवाफदेहिताको सुनिश्चितता अत्यन्त जरूरी हुन्छ। यसै सन्दर्भमा, म कार्यपालिका, वडा कार्यालयहरू, कर्मचारी, स्थानीय संघसंस्था, नागरिक समाज र संचारमाध्यमहरू सबैलाई आग्रह गर्न चाहन्छु—हामीलाई मार्गदर्शन गर्नुहोस्, साथ दिनुहोस् र आवश्यक ठाउँमा निगरानी गर्नुहोस्। हामी एकअर्काका साझेदार हौं, हामी सबैले हाम्रो भूमिकामा उत्तरदायी बन्न सके मात्र यो बजेट जीवन्त हुनेछ।

म यो बजेट निर्माण प्रक्रियामा सल्लाह, सुझाव र आत्मीयता प्रदान गर्नुहुने सबैलाई विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु। जनप्रतिनिधिहरूको समर्पण, कर्मचारीहरूको निष्ठा, सरोकारवाला निकायहरूको सहकार्य र नगरवासीको विश्वासबिना हामी यहाँसम्म आइपुग्न सक्ने थियैनौं। म ती सबैको योगदानप्रति नमन प्रकट गर्दछु।

अन्तमा, म यही नगरसभामार्फत सबै नगरसभा सदस्यज्यूहरूलाई यो बजेट, नीति र कार्यक्रममाथि गहन समीक्षा, विचार, छलफल गरी आवश्यक संशोधनसहित पारित गरिदिनुहुन हार्दिक अनुरोध गर्दछु। यो साझा दस्तावेज हो-हामी सबैको सपना साकार पार्ने आधार हो। आउनुहोस्, हामी सबै मिलेर पूर्वीक्षेत्रको व्यापारीक द्वार- शान्ति र समृद्धि सहितको भद्रपुर नगर बनाउने दिशामा एकाकार भएर बढौं।

धन्यवाद

राधा कार्की
नगर उपप्रमुख